

KIERRÄTYSKASVUALUSTOJEN LUOKITTELU JA YLEISET LAATUVAATIMUKSET

Paikalla valmistettavat kasvualustat (työmaalla valmistettavat kasvualustat)

Tuotekortti	1. Paikalla oleva perusmaa kasvualustana	2. Paikalla oleva parannettu perusmaa kasvualustana
Käyttökohteet	<ul style="list-style-type: none"> Lähtökohtana on maaperään soveltuva kasvillisuus. 	<ul style="list-style-type: none"> Lähtökohtana on maaperään soveltuva kasvillisuus. Maanparannus kasvillisuustyypin mukaan.
Käytössä huomioitavaa	<ul style="list-style-type: none"> Huomioidaan säilytettävä puuvartinen kasvillisuus. Maaperän tulee soveltua suunnitellulle kasvillisuudelle. Maaperän laatu voi vaihdella maastonmuojen ja maaperään vaikuttavien olosuhteiden mukaan. Maaperä sisältää tuulilevinteisiä rikkakasvinsiemeniä ja juuririkkakasveja. Rikkakasveja ja haitallisia vieraslajeja voidaan torjua ennakoon (esim. niitto, kesannointi). 	<ul style="list-style-type: none"> Raaka-aineen ominaisuuksilla on vaikutusta kehittyvään kasvillisuuteen.
Raaka-aineet	<ul style="list-style-type: none"> Paikalla oleva perusmaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Paikalla oleva pintamaa. Maan parannukseen tarvittavat materiaalit istutettavan kasvillisuustyypin mukaan kuten. <ul style="list-style-type: none"> » kompostit: bio- tai viherjätekomposti. Jätelietekomposti, jos seosaineena puuperäinen aines. » Hiekka ¹⁾. » Pintamaa/kenttäkerros: lehimsän pintamaa tai muu soveltuva maa-aines. » Kaivuturve: rakennuspaikalta kaivettava turve. ¹⁾ Karkeita kivennäismaita ja savea ei sekoiteta keskenään. Liian karkeille ja liian hienoille maille maanparannusaineeksi sopii eloperäinen maa-aines esim. komposti. Mikäli pohjamaana on paikalla oleva tai ylijäämänä tuotu savi, kasvialustan pintakerros tehdään kasvillisuuden tavoitteiden mukaan hiekkaisemmasta tai runsaammin humusta sisältävästä maasta.
Valmistus	<ul style="list-style-type: none"> Maaperää ei tiivistetä. Kuohkeutus tarvittaessa maaperän ja kasvilajin mukaan (kyntö, äestys, jyräntä). 	<p>Tapa A Kaivamattoman maan pintakerroksen parantaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> Viherrakennusmaa-analyysiin perustuva maanparannus olevaan maaperään. Maanparannusaineisen lisäys ja jyräntä. <p>Tapa B Lajittelevana kaivuna ja/tai paikalla sekoittamalla tehtävä kasvialusta</p> <ul style="list-style-type: none"> Välppäys, seulonta (yleensä 40 mm seula) Lannoitus ja kalkitus. Tarvittaessa raekoon muuttaminen tai orgaanisen aineksen pitoisuuden muuttaminen sekoittamalla muita aineksia.
Suunnitteluvaiheen vaatimukset	<ul style="list-style-type: none"> Maaperän pilaantuneisuuden tutkimuksen suunnittelu tarvittaessa. Alueen kasvillisuustyypin inventoiminen. Haitallisten vieraslajien kartoittaminen ja torjuminen. Maalajikerrosten ja niiden laajuuden määrittäminen esim. pohjatutkimuksilla ja koekuopilla. Lajittelevan kaivun määrittäminen. Tarvittaessa viherrakennusmaa-analyysin ohjeistaminen. 	
Rakeisuus	<ul style="list-style-type: none"> InfraRYL 23110.1.2 Perusmaan materiaalit Kuva 23110:K2 Kasvialustaksi käytettävän perusmaan rakeisuusvaatimus. Kasvillisuudelle sopiva maaperä voi poiketa perusmaan rakeisuuskäyrästä suunnitelman mukaan. 	<ul style="list-style-type: none"> InfraRYL 23110.1.2 Perusmaan materiaalit. Rakeisuus kasvillisuustyypin mukaan. Ohjeavot multa-asetemalla valmistettujen kasvialustojen 1-5 mukaan.
Ravinteisuus	<ul style="list-style-type: none"> Ei lannoiteta eikä kalkita. 	<ul style="list-style-type: none"> Lannoitus ja kalkitus kasvillisuustyypin mukaan. InfraRYL kuva 23110:K3 ja InfraRYL kuva 23110:K4 Rakeisuusalueohje A ja B. InfraRYL taulukko 23110:T3 Kasvialustan suositeltavat ravinnepitoisuudet kasvialustatyypeittäin.
Erätunniste	-	<ul style="list-style-type: none"> Aumanumerot eri maalajeille, mikäli työmaalla varastoidaan maa-aineksia. Aumanumero valmiille kasvialusta-aumalle.

KIERRÄTYSKASVUALUSTOJEN LUOKITTELU JA YLEISET LAATUVAATIMUKSET

Multa-asemalla valmistettavat kierrätyskasvualustat

Tuotekortti	1. Nurmikon kasvualusta	2. Lehtipuiden kasvualusta	3. Kuivan niityn ja havukasvien kasvualusta	4. Tuoreen niityn kasvualusta	5. Metsityksen ja metsäisen kenttäkerroksen kasvualusta
Käyttökohteet	<ul style="list-style-type: none"> Nurmikko. 	<ul style="list-style-type: none"> Lehitpuut. Pensaat; vain rikkakasvittomista tai biodiversiteettiä lisäävistä maa-aineksista. 	<ul style="list-style-type: none"> Kuivat niityt, havukasvit. Maisemointikohteet kuten polkujen reunat. Metsitysalueet rakennetussa ympäristössä. 	<ul style="list-style-type: none"> Tuoreet ja kosteat niityt. 	<ul style="list-style-type: none"> Metsäiset kenttäkerroksen maisemointikohteet. Metsitys.
Käytössä huomioitavaa	<ul style="list-style-type: none"> Raaka-aineen siemenpankilla on vaikutusta kehittyvään kasvillisuuteen. Nurmikon leikkaaminen muuttaa lajiston heinävaltaisiksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Raaka-aineen siemenpankki ja juuririkkakasvit huomioidaan kohteen hoidossa ja katelaadussa esim. lehtipuurihake tai pitkälle maaton kuori. Katevalinnassa huomioitava havupuun kuorikatteiden monoterpeenit, jotka suosivat joidenkin kasvualustan mukana siirtyvien ei toivottujen rikkakasvien kasvua. esim. ohdeke ja leskenlehti. 	<ul style="list-style-type: none"> Raaka-aineen siemenpankilla on vaikutusta kehittyvään kasvillisuuteen. Niityillä niitot ja niiden ajoitus vaikuttavat merkittävästi kasvilajiston kehitykseen. Niityillä alla olevan maaperän ominaisuudet, vesitalous ja maaperän siemenpankki ja kasvillisuus vaikuttavat kehittyvään lajistoon. 	<ul style="list-style-type: none"> Raaka-aineen siemenpankilla on vaikutusta kehittyvään kasvillisuuteen. Niitot ja niiden ajoitus vaikuttavat merkittävästi kasvilajiston kehitykseen. Alla olevan maaperän ominaisuudet, vesitalous ja maaperän siemenpankki ja kasvillisuus vaikuttavat kehittyvään lajistoon. 	<ul style="list-style-type: none"> Maa-aines sisältää mm. varpuja, varpujen juuria ja kiviä, koska maa-ainesta ei seulota. Sisältää mykorrhizasienilajistoa, joka edesauttaa kasvillisuuden kehittymistä. Pinta jätetään rouheaksi veden imeytymisen ja kasvuolosuhteiden parantamiseksi.
Raaka-aineet	<ul style="list-style-type: none"> Peitto-, istutus-, nurmi- tai metsäalueilta kuorittu pintamaa. Biojäte-, jäteliete- tai viherjätekomposti. Kaivuturve. 	<ul style="list-style-type: none"> Peitto-, istutus-, nurmi- tai metsäalueilta kuorittu pintamaa¹⁾. Viherjätekomposti. ¹⁾ Lehtipuiden kasvualustan syvemmissä kerroksissa voidaan käyttää huomattavan savipitoista kasvualustaa (erityisesti rajoitetut kasvialustat). Huomioidaan kasvilajit, jotka eivät pidä savimaasta kuten hedelmäpuut ja vaahtera. Kasvialustan ylin kerros tehdään pintakerroksen (kenttäkerroksen) kasvillisuustyypin mukaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Metsäalueilta kuorittu pintamaa. Rakeisuudeltaan eri tyyppiset karkeat kivennäismaat esim. RT-luokituksen mukaiset hiedat ja hiekat. Turvasorat, hiekoitussepele, kierrätetyt kivituhkat. Betonimurskeet (huom! luvitus. Käytetään erityisesti syvemmissä kasvialustakerroksissa). 	<ul style="list-style-type: none"> Pelto- ja lehtometsäalueilta kuorittu pintamaa. Nurmialueilta kuorittu pintamaa (voi sisältää myös nurmimättäitä, jotka poistetaan seulontavaiheessa ja käytetään esim. kompostissa). 	<ul style="list-style-type: none"> Käsittämätön metsäisten alueiden kenttäkerros/pintamaa.
Valmistus	<ul style="list-style-type: none"> Välppäys. Seulonta (yleensä 25 mm seula). Tarvittaessa kalkitus ja lannoitus tai kompostin lisäys. 	<ul style="list-style-type: none"> Välppäys. Seulonta (yleensä 25 mm seula). Tarvittaessa kalkitus ja lannoitus tai kompostin lisäys. 	<ul style="list-style-type: none"> Välppäys. Seulonta (yleensä 25 mm seula). 	<ul style="list-style-type: none"> Välppäys. Seulonta (yleensä 25 mm seula). 	<ul style="list-style-type: none"> Ei seulontaa eikä välppäystä (välivarastointi mahdollinen).
Suunnitteluvaiheen vaatimukset	<ul style="list-style-type: none"> Pintamaasta viherrakennusmaa-analyysi. Rakeisuusohjealue VYL A Kosteutta pidättävä kasvualusta. Rakeisuustyyppi 1 (R1 nurmikot), rakeisuustyyppi 2 (maisemanurmikot). Komposti voi sisältää sekajätettä max. 2 til-% (lannoitevalmistelain sallima enimmäismäärä). Tuote sisältää tuulilevitteisiä rikkakasvinsiemeniä. Juuririkkakasvien määrä ja laatu on sopimusasia. pH 5-6 (optimi). 	<ul style="list-style-type: none"> Pintamaasta viherrakennusmaa-analyysi. Rakeisuusohjealue VYL A Kosteutta pidättävä kasvualusta. Rakeisuustyyppi 2 Vaatimattomat puut... Komposti voi sisältää sekajätettä max. 2 til-% (lannoitevalmistelain sallima enimmäismäärä). Tuote sisältää tuulilevitteisiä rikkakasvinsiemeniä. Juuririkkakasvien määrä ja laatu on sopimusasia. 	<ul style="list-style-type: none"> Pintamaasta viherrakennusmaa-analyysi. Rakeisuusohjealue VYL B Kuiva ja karu kasvualusta. Rakeisuustyyppi 3 Karut, kuivat, happamat¹⁾ Tuote sisältää tuulilevitteisiä rikkakasvinsiemeniä. Juuririkkakasvien määrä ja laatu on sopimusasia. ¹⁾ Happaman kasvialustan kasvialusta pH voi ylittää suosituksen ylärajan. 	<ul style="list-style-type: none"> Pintamaasta viherrakennusmaa-analyysi. Rakeisuusohjealue A Kosteutta pidättävät kasvialustat. Ravinteisuustyyppi 2 Vaatimattomat .... Tuote sisältää tuulilevitteisiä rikkakasvinsiemeniä. Juuririkkakasvien määrä ja laatu on sopimusasia. 	<ul style="list-style-type: none"> Kohteeseen tuotavan kenttäkerroksen tyyppi (lajisto) tulee määritellä. Sisältää sovittua kenttäkerroksen lajistoa, mutta myös tuulilevitteisiä rikkakasvinsiemeniä. Juuririkkakasvien määrä ja laatu on sopimusasia.
Rakeisuus	<ul style="list-style-type: none"> InfraRYL kuva 23110:K3 Rakeisuusohjealue A. Kosteutta pidättävä kasvialusta. Pintamaan hiesukerroksen haitallisuus on sidonnainen pohjamaan laatuun. Läpäisevillä pohjamailla sallitaan hiesupitoisempi kasvialusta. 	<ul style="list-style-type: none"> InfraRYL kuva 23110:K3 Rakeisuusohjealue A. Kosteutta pidättävä kasvialusta. Ylijäämämaiden hyödyntämiseksi kasvialustan alaosissa ja sen alapuolisissa kerroksissa voidaan suosia savimaita mikäli ne sopivat suunnitelluille lehtipuulle. 	<ul style="list-style-type: none"> InfraRYL kuva 23110:K4 Rakeisuusohjealue B. Kuiva ja karu kasvialusta. Ylijäämämaiden hyödyntämiseksi kasvialustan alaosissa ja sen alapuolisissa kerroksissa voidaan suosia savimaita mikäli ne sopivat suunnitelluille niittytyypille tai havukasveille. 	<ul style="list-style-type: none"> InfraRYL kuva 23110:K3 Rakeisuusohjealue A. Kosteutta pidättävä kasvialusta. Kasvialustan alaosissa sallitaan savimaita. Kasvialustan alapuolisissa kerroksissa suositetaan savimaita. 	<ul style="list-style-type: none"> Ei rakeisuusvaatimusta. Levitetynä rouhea, mutta siisti kenttäkerros- tai kasvialustapinta.
Ravinteisuus	<ul style="list-style-type: none"> Lannoitus ja kalkitus nurmikon käyttötarkoituksen huomioiden. 	<ul style="list-style-type: none"> Lannoitus ja kalkitus lehtipuulajin mukaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Lannoitus ja kalkitus niitty- ja havukasvityypin mukaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Lannoitus ja kalkitus niittykasvityypin mukaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Ei lannoitettu eikä kalkittu.
Erätunniste	<ul style="list-style-type: none"> Aumanumero. 	<ul style="list-style-type: none"> Aumanumero. 	<ul style="list-style-type: none"> Aumanumero. 	<ul style="list-style-type: none"> Aumanumero. 	<ul style="list-style-type: none"> Aumanumero.

Komposteja ja kierrätyskasvualustoja koskevasta lainsäädännöstä on erillinen UUMA 4 kortti.

Lannoitelainsäädäntö

- Lannoitelaki 711/2022.
- MMM asetus lannoitevalmisteista 964/2023.
- MMM asetus lannoitteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta 965/2023.
- VNA fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä 64/2023.
- Sivutuotelaki 517/2015 ja sivutuoteasetus.
- Komission päätös 2006/248/EY; lannoitteiden kadmiumpitoisuus.
- Lannoitevalmistelaki 539/2006. Liite 4. Haitallisten metallien enimmäispitoisuudet epäorgaanisissa lannoitteissa ja kalkitusaineissa.
- Ruokaviraston lannoitevalmisteiden ainesosaluettelo.

Muu lainsäädäntö

- Jätelaki 2011/646 ja jäteasetus 179/2012. Jätelain tavoitteena on edesauttaa jätteiden hyötykäyttöä. Sivutuotteen määritelmä perustuu jätelakiin 646/2011.
- VNA 214/2007 maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista eli ns. PIMA-asetus.
- MARA-asetus. VNA 843/2017 eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa.
- VNA 466/2022 Betonin EEJ asetus (ei enää jätettä). Käyttämätön betoni ja käyttämätön betonituote voi olla viherrakentamisen kiviaineksena tai lannoite, kalkitusaine, maanparannusaine ja kasvualusta.
- Standardi SFS 5884:2022 Betonimurskeen maa- ja viherrakentamiskäytön laadunvalvontajärjestelmä.

Kasvualustasuositukset:

- Kasvualustan suositeltavat rakeisuuskäyrät. Vähäisten rakeisuuspoikkeamien tulkintaohje. Viherympäristöliitto ry, 2022.
- Kasvualustan suositeltavat ravinnepitoisuudet. Viherympäristöliitto ry, 2022.
- InfraRyl.

Ohjeet

- Westman: maaperä ja sen toiminta.